

Kurzusleírás (tematika)

Kurzus neve: Kortárs kulturális és filozófiai stúdiók – Poszthumanizmus, design, művészet				
A kurzus oktatója, elérhetősége: Dr. Schneider Ákos, schneider@mome.hu				
Kód: B-AE-401-2D	Tantervi hely: BA ES	Javasolt félév: 2-3.	Kredit: 5 (2.5)	Tanóraszám: 24
Kapcsolt kódok: -	Típus: szeminárium	Szab.vál-ként felvehető-e? nem	Szab.vál. esetén sajátos előfeltételek: -	
A kurzus kapcsolatai (előfeltételek, párhuzamosságok): A kurzust a B-AE-401-1 <i>Kortárs kulturális és filozófiai stúdiók/1</i> előadással együtt kell felvenni.				
A kurzus célja és alapelvei: A kortárs design- és művészetelméletben egyre hangsúlyosabbá válnak azok az álláspontok, amelyek az emberi nézőpont kizárólagosságát, illetve közvetetten vagy közvetlenül a modernitás programját kérdőjelezzik meg. Az antropocentrikus világkép mai kibillenése közel sem csak az ökológia és a planetáris etika területén érezhető hatását, de olyan fogalmak kulturális térnyerésében is, mint a „transzhumán” vagy a „poszthumán”. A tervezők és művészek figyelmébe gyakran olyan határhelyzetek irányába terelődik, amelyek ember és nem-ember interakciójából születnek. A kurzus célja, hogy kortárs filozófiai dilemmák, művészeti és designprojektek vizsgálatán keresztül nyújtson betekintést a poszthumanizmus által érintett témakörökbe. Az aktuális szellemi trendek és alapfogalmak tisztázásán túl a kurzus további motivációját jelenti egy olyan kulturális látófelület felmutatása, amelybe a hallgatók beilleszthetik saját munkáikat, kutatásaikat és tervezői-alkotói célkitűzéseiket.				
Tanulási eredmények (fejlesztendő szakmai és általános kompetenciák): • A hallgatók megismerik a poszthumanista diskurzus design- és művészetelméleti, filozófiai, etikai dilemmáinak összefüggésrendszerét.• Jártasságot szereznek a kortárs művészet és design aktuális témáiban, kísérleti, spekulatív regisztereiben.• Fejlesztik a kritikai és az analitikus gondolkodásukat.• Fejlesztik a vitakészségüket.• Fejlesztik a kooperációs készségeiket és az interdiszciplináris nyitottságukat.• Alkalmazzák a designkutatás és a művészeti kutatás módszereit.• Fejlesztik a prezentációs képességeiket.				
A kurzus keretében feldolgozandó témakörök, témák: 1. Bevezetés / 02.21.2. A „poszthumán” eltérő olvasatai / 02.28.3. Az ökológiai válság és az antropocén kor kulturális kérdései I. / 03.07.4. Az ökológiai válság és az antropocén kor kulturális kérdései II. / 03.14.5. Tervezői-alkotói léptékváltások I. / 03.21.6. Tervezői-alkotói léptékváltások II. / 03.28.7. Biológiai határátlépések; fajok közötti interakciók / 04.04.8. Technológiai határátlépések; gép-ember interakciók / 04.11.9. Feltörekvő technológiák és újfajta anyagosság a 21. században / 04.18.10. Spekulatív design és designfikció / 04.25.11. A gépember mint a transzhumanizmus alakja / 05.02.12. Összegzés / 05.09.				
Tanulásszervezés/folyamatszervezés sajátosságai: A kurzus foglalkozásai alkalmanként három elemből – az oktatói előadásból, a hallgatói prezentációkból és a vitakérdés feldolgozásából – állnak össze. A szemináriumi keret lehetőséget teremt rá, hogy a hallgatók prezentációkon és csoportos diskurzuson keresztül egymást is tanítsák. Minden prezentáció vitaindító kérdéssel zárul, amelyet a „think-pair-share” módszer segítségével közösen dolgozunk fel.				

A hallgatók tennivalói, feladatai: a félév során a hallgatók egy választott témával kapcsolatban kutató- és elemző munkát végeznek, amelynek eredményéről prezentáció keretében számolnak be, illetve megfogalmazzák a témával kapcsolatban egy vitaindító kérdést a csoport felé. A kurzus további feltétele egy félév végi esszé, videó vagy tervezői-alkotói koncepció leadása.

A tanulás környezete: tanterem

Értékelés:

Teljesítendő követelmények: Az érdemjegy megszerzésének feltétele az órai részvétel, egy prezentáció megtartása a szorgalmi időszakban, és a vizsgaidőszakban egy esszé vagy tervezési projektterv leadása.

Az értékelés szempontjai: 1) egyéni kutatás mélysége, komplexitása 2) argumentáció és elemzőképesség 3) prezentáció, beadandó formai igényessége 4) feldolgozott témák relevanciája 5) határidőre történő teljesítés 6) órai aktivitás

Az érdemjegy kiszámítása:

Súlyozás:

- Prezentáció 50 %
- Esszé 50 %

Érdemjegy kiszámítása:

91-100% jeles

81-90% jó

61-80% közepes

51-60% elégséges

0-50% elégtelen

A *Kortárs kulturális és filozófiai stúdiumok* szeminárium és az előadás értékelése együttesen zajlik. A hallgatónak a tantárgy teljesítéséhez mindkét kurzuson érvényes, elégtelentől különböző osztályzatot kell szereznie. Amennyiben a hallgató a tantárgy bármely részéből elégtelen osztályzatot kap, vagy egyik részét nem teljesíti, az egész tantárgy ismétlése szükséges. A tantárgy végső érdemjegyének megállapítása a szemináriumi jegy 60%-os, az előadásra kapott jegy 40%-os átlagolásával történik.

Ajánlott irodalom:

Braidotti, Rosi és Maria Hlavajova (szerk.). 2018. *Posthuman Glossary*. New York: Bloomsbury Academic.

Demos, T.J. 2017. *Against the Anthropocene. Visual Culture and Environment Today*. Berlin: Sternberg Press.

Dunne, Anthony, és Fiona Raby. 2013. *Speculative Everything: Design, Fiction, and Social Dreaming*. Cambridge, Massachusetts ; London: The MIT Press.

Ferrando, Francesca. 2018 [2013]. „Poszthumanizmus, transzhumanizmus, antihumanizmus, metahumanizmus és az új materializmusok.” Ford. Lovász Ádám. *Helikon* 2018/4: 394-404. <https://bit.ly/3WUNzHa>

Forlano, Laura. 2020 [2017]. „Poszthumanizmus és design.” Fordította Schneider Ákos. *Helikon* 2020/3: 372–395. <https://bit.ly/3IqqYOh>

Haraway, Donna. 2005 [1985]. „Kiborg kiáltvány”. Ford. Kovács Ágnes, *Replika* 2005/51-52: 107–139. <https://bit.ly/3WZle0A>

Horváth Márk, Lovász Ádám, Nemes Z. Márió. 2019. *A poszthumanizmus változatai. Ember, embertelen és ember utáni*. Budapest: Prae Kiadó.

Nayar, Pramod K. 2014. *Posthumanism*. Cambridge: Polity Press.

Schneider Ákos. 2022. *Az emberközpontú tervezés határai. Spekulatív design és poszthumán állapot*. Budapest: Typotex. 17–44.

Wallace Wells, David. 2020. *Lakhatatlan föld. Élet a felmelegedés után.* Budapest: Animus.

Egyéb információk: Tervezett létszám 16 fő.

Máshol/korábban szerzett tudás elismerése/ validációs elv:

Nem adható felmentés a kurzuson való részvétel és teljesítés alól.

Tanórán kívüli konzultációs időpontok és helyszín:

Előzetes egyeztetéssel (*schneider@mome.hu*) az Elméleti Intézetben (M -131).